

Коментарі
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
до звіту експертної групи
«Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми»
37147 Публічне управління та адміністрування (мова навчання українська)
третього рівня вищої освіти (доктор філософії),
спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування»

Виражаємо вдячність експертам за ґрунтовні обговорення й відзначені сильні сторони ОНП **37147 Публічне управління та адміністрування**. Надані рекомендації слугуватимуть удосконаленню ОНП відповідно до її цілей. Разом з тим, висловлюємо незгоду з окремими висновками експертів щодо слабких сторін ОНП:

<i>Критерій</i>	<i>Висновок ЕГ</i>	<i>Коментар Університету</i>
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми.	Існуючі пропозиції учасників освітнього процесу та інших стейкхолдерів не завжди належним чином відображаються в змісті ОНП, ПРН, переліку ОК, а їх впровадження відбувається на рівні викладача окремої дисципліни. В зміст програми, яку затверджено в 2018 році, не внесено дотепер жодних змін, хоча за цей період відбулися вагомі трансформації в системі публічного управління та адміністрування, зумовлені реалізацією низки реформ, зокрема затверджено нову редакцію Національної рамки кваліфікацій. У цьому контексті пропонується ширше використовувати в процесі оновлення та удосконалення ОНП «Публічне управління та адміністрування (мова навчання українська)» наявний та відпрацьований в КНУТШ інституційний механізм розвитку освітніх програм з урахуванням позиції стейкхолдерів.	Пропозиції стейкхолдерів завжди належним чином беруться до уваги та відображаються в змісті ОНП, ПРН, переліку ОК саме завдяки впровадженню у зміст ОК, адже саме ОК дає можливість належним чином врахувати в освітній процес нову суспільну проблему, новий спосіб її вирішення, що знаходить щорічно відображення в РНП, які змінюються і затверджуються. Національна рамка кваліфікацій ґрунтується на європейських і національних стандартах та принципах забезпечення якості освіти, враховує вимоги ринку праці до компетентностей працівників та запроваджується з метою гармонізації норм законодавства у сферах освіти і соціально-трудових відносин, сприяння національному та міжнародному визнанню кваліфікацій, здобутих в Україні, налагодження ефективної взаємодії сфери освіти і ринку праці. Стандарт за третім рівнем відсутній. Всі згадувані у звіті ЕГ «трансформації в системі публічного управління та адміністрування» враховуються в змісті освітніх компонентів програми, а моніторинг ринку праці та контакти з роботодавцями (які здійснюється на постійній основі, що підтверджено під час зустрічі з роботодавцями та наданими матеріалами на запит експертів) не надали аргументів щодо необхідності термінової зміни програми. Базова позиція університету полягає в тому що, за відсутності нагальної необхідності до корекції програми, оптимальним є аналіз роботи за програмою після завершення її повного циклу, розробка на цій основі

		нового проекту (з врахуванням, у тому числі, рекомендацій зовнішніх структур забезпечення якості) і прийняття його після належного обговорення.
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	<p>1.Формулювання предметної області, фокусу та особливостей ОНП в її змісті є занадто формалізованим та загальним (наприклад, предметна область в ОНП взагалі не визначена, наведено лише її галузь знань та спеціальність). У цьому контексті вважаємо за доцільне удосконалити існуючу формалізацію освітньої програми в частині опису предметної області, доповнити фокус програми групами суб'єктів корпоративного та громадського управління, а також збалансувати цілі в описі особливостей ОНП з її метою.</p> <p>2.Наявний механізм формування індивідуальної освітньої траєкторії не завжди дозволяє обрати комплекс вибіркових ОК, актуальний в забезпеченні ефективної реалізації обраної теми дисертаційного дослідження. У цьому контексті пропонується розширити комплекс вибіркових освітніх компонентів з урахуванням специфіки наукових інтересів здобувачів.</p> <p>3. Запозичити практику Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, за якої здобувач, протягом підготовки в аспірантурі, має право вивчати також позакредитні навчальні дисципліни, які не передбачені навчальним планом (на факультативах, семінарах, лекціях тощо) за погодженням із науковим керівником загальним обсягом не більше 10 кредитів ЄКТС за семестр, що посилює індивідуальну спрямованість освітньої</p>	<p>1. Предметна область за даною ОНП – це наукові концепції (теорії) публічного управління та адміністрування, управління на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях, адміністрування у всіх сферах діяльності, що і забезпечує дана ОНП в її освітній та науковій компонентах. І це дає широкі можливості здобувачам за даною ОНП за спеціальністю Публічне управління та адміністрування. Цілі в описі особливостей ОНП є збалансованими з її метою, а саме: забезпечення знань, навичок для вирішення навчально-виховних завдань в умовах реального педагогічного процесу за рахунок асистентської педагогічної практики, можливість ініціювання здобувачами проходження практики за спеціальністю – це особливість ОНП, яка не суперечить її меті – підготовці фахівців вищого рівня кваліфікації, здатних формулювати і розв'язувати комплексні наукові й практичні проблеми публічного управління та адміністрування, організувати та здійснювати науково-дослідну, управлінську та адміністративну діяльність.</p> <p>2. Висновок ЕГ не відповідає дійсності. Механізм формування індивідуальної освітньої траєкторії повною мірою дозволяє обрати комплекс вибіркових ОК, актуальний в забезпеченні ефективної реалізації обраної теми дисертаційного дослідження. Наукові інтереси здобувачів забезпечуються достатнім переліком вибіркових ОК – здобувачі обирають одну ОК з вибіркового переліку з 37 дисциплін з переліку №1 та дві ОК з восьми з переліку №2. Опитування здобувачів щодо реалізації їхніх інтересів у контексті наукової теми підтверджують їхнє задоволення (результати соціологічного опитування надані ЕГ).</p> <p>3. Щодо рекомендації запозичення практики Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця – в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка давно існує практика, коли здобувач будь якого рівня та</p>

	траєкторії навчання	будь якої спеціальності в межах реалізації свого права вибору може опанувати будь який із університетських курсів (із зарахуванням кредитів), або відвідувати їх – за умови відсутності додаткових витрат часу викладача (ЗВО не може надавати більше освітніх послуг ніж передбачено відповідною програмою фінансування).
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	Проводити активну роботу із залучення аспірантів ОНП, яка акредитується, до академічної мобільності та розмістити інформацію щодо академічної мобільності на сайті філософського факультету в окремому розділі для аспірантів.	Уся інформація щодо можливості та програм академічної мобільності розміщена на головній сторінці КНУТШ у спеціальному розділі про мобільність http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=2&lang=uk що постійно повідомляється здобувачам під час настановних зборів після вступу, а також упродовж навчання, представниками Відділу мобільності та викладачами кафедр. Опитування підтверджують обізнаність здобувачів про можливості мобільності. Також інформація про академічну мобільність буде розміщена на сторінці кафедри.
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	Недостатнє використання потенціалу інтернаціоналізації ЗВО для навчання та наукових досліджень за ОНП. ЕГ рекомендує залучити здобувачів до міжнародних академічних обмінів, наукового стажування та спільних досліджень.	Не погоджуємося із зауваженням. У КНУТШ діє Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 29.06.2016 р. (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk). Всі категорії учасників освітнього процесу мають доступ до міжнародних інформаційних ресурсів таких як Еразмус+, програм DAAD, IREX, UGRAD та стипендіальної програми ім. Фулбрайта (http://www.umz.univ.kiev.ua/index.php/ua/). Інтернаціоналізація діяльності ЗВО здійснюється завдяки стажуванню викладачів кафедри (інформація про стажування надана при запиті експертів).
Критерій 5. Контроль і заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рекомендовано формалізувати алгоритми щодо навчально-методичного забезпечення виконання завдань самостійної роботи для аспірантів в умовах дистанційного формату навчання.	Алгоритми щодо навчально-методичного забезпечення виконання завдань самостійної роботи для аспірантів в умовах дистанційного формату навчання чіткі та передбачені відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (Розділ 4.4.) https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf та Наказами ректора №553-32 «Про особливості організації освітнього процесу у 1 семестрі 2020/2021 навчального року»

		<p>http://nmc.univ.kiev.ua/docs/310820%20Pro%20osoblyvosti%20organizacii%20osvitnyogo%20procesu%20I%20sem.pdf та №855-32 від 29.12.2020 р. «Про особливості організації освітнього процесу у 2 семестрі 2020/2021 навчального року»</p> <p>http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz%20855-32.pdf</p> <p>Зміст самостійної роботи за конкретною дисципліною визначається навчальною програмою цієї дисципліни та забезпечується навчально-методичними засобами (підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій тощо), завданнями та вказівками викладача. Самостійна робота також може виконуватись у формі індивідуальних завдань (курсів, кваліфікаційні/дипломні роботи/проекти) тощо). Усе це визначено у РНП ОК.</p>
Критерій 6. Людські ресурси	Посилити публікаційну активність НПП та аспірантів у міжнародних наукометричних виданнях, що занесені в міжнародні наукометричні бази SCOPUS та WebofScience.	Питанню публікації результатів наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів приділяється постійна особлива увага в КНУТШ та зокрема на кафедрі державного управління. Вважаємо, що за даним критерієм обґрунтування ЕГ не є таким, що належним чином обґрунтовує недолік даної ОНП. Серед НПП, які забезпечують реалізацію ОНП – Неліпа Д.В., Зубчик О.А., Ситник Г.П., мають публікації у виданнях, що занесені в міжнародні наукометричні бази SCOPUS та WebofScience, що підтверджено наданою ЕГ інформацією та засвідчено ЕГ у висновках. Надалі кафедра посилить роботу щодо публікацій здобувачів.
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	За критерієм 7 слабкі сторони та недоліки відсутні.	
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	Недостатня поінформованість здобувачів ОНП про можливості та необхідність постійного вдосконалення внутрішньої системи забезпеченості якості вищої освіти, у спілкуванні здобувачі та окремі учасники освітнього процесу висловлювали впевненість, що освітнє	Упевненість здобувачів про відсутність недоліків освітнього середовища, на наше переконання, не підтверджує недостатньої поінформованості про «можливості та необхідність постійного вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти» та не заперечує їхнє бажання вдосконалити систему.
		КНУТШ послідовно розбудовує систему

	<p>середовище не містить недоліків. ЕГ рекомендовано провестисемінари для учасників освітнього процесу з метою висвітлення мети і задач розбудови внутрішньої системизабезпеченості якості вищої освіти Університету.</p>	<p>забезпечення якості (перша програма заходів із забезпечення якості була затверджена ще у 2011 році http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Progr_zabezp_ua_kost_osv.doc) і здійснює різноманітні заходи із розвитку культури якості: як шляхом висвітлення мети та задач удосконалення і розбудови внутрішньої системи забезпеченості якості вищої освіти, або стосовно кращих зарубіжних практик і вимог чинного законодавства, так і шляхом ознайомлення учасників освітнього процесу із їх роллю у процесах забезпечення якості – у тому числі завдяки проведенню тренінгів і реалізації програм підвищення кваліфікації. Ці заходи широко висвітлюються, наприклад: http://www.univ.kiev.ua/news/9772 http://www.univ.kiev.ua/news/9777 https://www.univ.kiev.ua/news/10512 https://www.facebook.com/IMV.IIR/posts/2080103178705586 http://www.ipe.knu.ua/sertyfikatni-programy.html https://drive.google.com/file/d/1U26Lc3Fm0gQcuM1rOJXDSR-5gK20n3NO/view https://www.facebook.com/hashtag/knuteachweek https://www.facebook.com/KNUProfessionals Вважаємо що робота Університету щодо розбудови системи забезпечення якості і розвитку культури якості у учасників освітнього процесу є взірцевою</p>
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність.</p>	<p>1. Обговорювати з аспірантами варіанти їх участі у роботі з ОП. 2. Рекомендовано розробити додаткові формизворотного зв'язку стосовно обговорення ОП та оповіщення щодо її розгляду. 3. Надавати відкритий доступ щодо рекомендацій, які були наданістейкхолдерами.</p>	<p>Відділом аспірантури та докторантури КНУТШ з метою покращення якості освітньої діяльності проводиться закрите опитування серед здобувачів з метою моніторингу та покращення якості ОНП, результати якого беруться до уваги. Зокрема, вони обговорювались на засіданні кафедри державного управління у 2020 році (доповідачі – завідувач Неліпа Д.В., гарант ОНП Зубчик О.А.) Згідно з Положенням про студентське самоврядування КНУТШ (https://drive.google.com/file/d/14hHCzhDajAaWe0-XahfBkieRpt3tzaVY/view), Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (Макет), затвердженим Наказом ректора від 08 липня</p>

		<p>2019 за №603-32. http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf аспіранти як здобувачі освіти залучені до участі діяльності в Університету. Здобувачі і викладачі обговорюють питання зміни і доопрацювання ОНП під час проведення атестації. Органи студентського самоврядування здійснюють опитування здобувачів з метою виявлення їх потреб, рівня задоволеності навчанням. До постійного моніторингу та вдосконалення програм залучені група забезпечення ОНП, здобувачі, а також навчально-методична комісія факультету та університету.</p>
<p>Критерій 10. Навчання через дослідження</p>	<p>Експертна група рекомендує проводити активну роботу із введення аспірантів до міжнародної академічної спільноти шляхом реалізації різноманітних проектів академічної мобільності, що надасть здобувачам можливість розширити свої дослідження, а також апробувати свої результати в більш широкому колі науковців.</p>	<p>Здобувачі за даною ОНП беруть участь у секції міжнародної конференції Дні науки 2017 рік - http://philosophy.univ.kiev.ua/uploads/editor/Files/Dny%20nauky/2017/DS%202017%2010.pdf 2018 – рік - http://philosophy.univ.kiev.ua/uploads/editor/Files/Dny%20nauky/2018/%D0%94%D0%BD%D1%96_%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B8_%D0%A7.5.pdf) 2019 р – http://dsphd2019.knu.ua/ 2020 рік - http://dsphd2020.knu.ua/ Що повідомлялося ЕГ. Крім того, здобувачі публікують результати своїх досліджень в виданнях в країнах ОЕСР. Підтвердження публікацій надавалося ЕГ. Ці заходи сприяють апробації результатів дослідження здобувачів. Наразі карантинні обмеження не дають можливості закордонних поїздок, але здобувачі КНУТШ мають такі можливості в не карантинний період, оскільки КНТУШ має для цього партнерські угоди з сотнями партнерів усього світу http://mobility.univ.kiev.ua/?lang=uk.</p>